

GUELMINO SÁNDOR VERSEI

ÁLLÓHARC

Fába és márványba
kiáltott
szavaink
hullanak
vérfejű madarak
hogy csapódik
homlokzománc
hogy sikolt
sikongat
repedő erezet
Korántsem az idő
bomlik szálaira
ne lázongjon aki
koppant s
visszaperdült
Rojtolózik a hit
elhasznált lábtörő
Mert a papír szintén
makacs-kemény anyag
kítáruló fehér térség
sóhegyek a sivatagban
elfekvők
penna helyett csákány
kéne megművelje
úr ír – úr ír – úr ír
dobogó akarat

de a kéz erőtlen
morzsálódik az agy
s bizony sebfertőzött
napjaink szelleme
fagyba fagy

ANTIKRISZTUS APOSTOLA

Viselő s az éjszaka velünk,
puffatag ölében ősi szellemünk
erjed, mint a tőzeg,
világol,
lárvaarcként bújik elő a világból,
elagott embrió:
szembenéz,
s nem teszi boldoggá semmi pénz,
ígéret, fondor szó –,
sejti ő:
ringyó álnoksággal teli a levegő,
csak júdás-ezüstök hullanak ide,
új nemzedék zuhan félelmeibe,
és mire megvirrad,
pólyátlan leszünk,
gúzsba kötött a nyelv,
holtan születünk;
az áruló messze,
kóborol,
gönceit elhagyja,
nyugalma sehol,
cipeli bélyegét, áhítván csöndet,
visszanézni nem mer, tudja jól,
megvetése kíséri – zörgő lomb alól.
Vége van. Vége.
Tölthetjük testünkkel a földet.

ARC AZ ARCBAN

Láttad már a friss halotti arcot?
 Nem a lábujjhegyre
                                     álló döbbenetben,
 átkarolva ernyedt
                                     búcsúmozdulattal,
 mikor behegednek
                                     vihar-barázdái,
 egymásba borulnak
                                     téves kocsinyomok,
 félmosollyá torzul
                                     a kihúló szender,
 s viaszszínű álom
                                     örökre ottragad.
 Láttad már a halottak friss arcát?
 Nem kórházi ágyon,
                                     állkapocs-felkötve,
 lappatag cimpákkal –
                                     kéklő tónusokban,
 mikor a megnyugvás
                                     fakó függönyein
 virágcsokor árnya,
                                     üvegpohár dereng,
 suhognak
                                     nővérek
                                     patyolatszoknyái,
 s fölös fecskendőkből
                                     a gyógyszer
   elalél.
 Nikkelezett világ
                                     – vágytalan, szüntelen –
 koccant csontkezeivel,
 s merev szemhéjak már
                                     – sisakként felcsúszva –
 némán tisztelegnek
                                     a kitörő napnak.
 Láttad-e az új halottak arcát?
 Ott, künn, a vetésben,

konkolyos-feketén?
 Zaklatott réműlet véste körmét belé,
 s mint dugult csatorna
 görbül félre a száj,
 fullasztó vérkását
 szárít a peremén,
 torok elmetszve rég
 – sötét hús krátere –,
 és kivájt szemekből
 vissza nem néz az ég.
 Láttad-e a halottaink arcát?
 Elégiák kora
 ijedten elröpült,
 szomorú, nagy madár,
 súlyos, de hangtalan;
 Most dühödt rondóját
 dobolja új tavasz,
 tipró, gyilkos táncba
 sodródik a jövőnk;
 városok forognak,
 falvak szédülnek el,
 s oldalt kicsapódik
 tajtékos iszonyat.
 Látod már a föld halotti arcát?
 Mint rongyos pergamen
 a kifosztott vidék,
 fekete mágia,
 hajszott történelem
 s jól bevált taktika
 létünk nyakára lép,
 dallamtalan harang
 zuhan ránk, döngve le,
 hallunk, de nem szólunk,
 aggódunk, s nem élünk
 emberi életet.
 A zsenge búzában
 hernyótalpak járnak,
 őrző templomokat
 csóvázó enyészet

kancsal tüze nyalja;
 Nézd, a föld redőit,
     süppedt dűlőutak,
     reszketnek fehérén,
 haragvó szemeit,
     a zavaros kutak
     iszapos magányát;
 haja hideglelős
     erdők borzongása,
 és megszentelt bőrén
     hólyagzik a téboly.
 Arca az arcunkban. Milyen vének vagyunk,
 együtt, és roskatag.
 Mímeljük, hogy föltámadunk.

ROBOGÓ MÉSZÁRSZÉK

Szüntelen miséznek bennem a papok;
 nyugtalan szertartás, fekete, izgatott
 – zubog az erekben.
 Orgialebernyeg, kába roncsként fekszem,
 kihűlt csatatérről el nem hordott hullá,
 látom kezeimet hasábként lehullva,
 üvegmereven és üvegérzékenyen.
 Vágyam is elernyed, föl nőnek a zajok,
 Betlehemet őrző, herélt csillag vagyok
 – bús galaktikában.
 Önálló görcs szorít minden ujjperacet,
 álom és nemlét közt lebegő koporsó
 e gálicos jelen, melyben egy utolsó
 hörgéssel fojtódik tömbmagány-szeretet.

*

Ébentapintású
     hajnal
     csontgolyókkal
 – karambolbiliárd.
 Kőangyal se térdel már.

Vége lesz.
Hunyorgó éjjelek
tornyából harangok,
borított kalapok,
röpülnek.

*

Késett a kés.
Sokáig volt
színelte béke
Bizáncban.
Megzápult.

*

Kiszolgálta-
tottja szónak,
szólalj,
s azonnal megrónak;
Nézz be a virradat
függönyös ablakán,
kotródj alázatban,
s még megúszod talán
elmebeteg-
kartonokkal.

*

Dudaszó, nyenyere
– kancsalok szellemi kenyere –
itt dobog.
Hithú vagy eretnek,
ím, újratemetnek
valamennyi holtat.
S lángol már az akol,
egymásba zakatol
hymnuszok dallama.

*

Szerb vagy,
                    milyen büszkén hangzik,
horvát,
                    te sem alávalóbb,
muszlim,
                    próféta gyermeke,
magyar,
                    Szent István örökén,
arnauta,
                    hegyek
                    végső
                    nyomorultja,
értetek miséznek bennem a papok
– sima képű tonzúrárok,
csavart-szakállú álnokok,
dervisek, hodzsák, kántáló vének,
szívetek szétrobban, mire odaérnek
hozzátok
jajgató álmaim.

*

Üres már a betlehemi jászol,
csak a szarvasmarhák savanyú
húgyszaga, tömény trágya maradt.
Jöhetnek Heródes mokány katonái!
S lopakodik megint a volt tevehajcsár,
útonálló lett a medinai szentből,
de harminc férfinak
magja sem lehetett
néki elegendő:
a fiúk halálra, nők gyászra születnek.

*

Fanyar zsoltárokat úsztat erre a szél.
Füstös az ég alja.
Lemezt lemez tép le,
már csak a bőr takar,

le-mez-te-le-ne-dünk.
Itt mindenki demokrata.
Lángol a nyútt akol,
menekülnek hetven évnél kényszer-igásai.
Bömböl a fölperzselt menet.
Ajtó, retesz – kidől.
Tipródó szörnyeken tipor a szörnyeteg,
zavarodott világ.
Hajnalra este lesz. Hajnalest.
Csomózódott éjjél. Vaksüket.
Hajszolt, irgalmatlan pokol
üríti szurkos üstjeit.
Ég a szem.
Ég, serceg a bivalyszemű
lomha múlt.
S penge a holnapok torkán.
Köszörült.

*

Csontmáglyákon átlépdelve
szádban megbuggyant okádék
csorog, hímes költő, fehér
ingedre, le.
A vers – belérohadt:
ki nem hordott magzatod.

*

S mint a napfogyatkozásra
kormozott üvegen
hólyagosan dagad
kimeredt két szemem.
Vonakodom hinni, mások előjoga,
s hitetlen őrlődök törvényszerűségben,
a természet adta, természet elvette,
soha ne legyen meg az ő akarata!
Bámulom rettenve a földnek fogyását,
részvétet nem érzek,
iszonyat némít el,

tanúságtételhez

– immár –

nincsen erőm.
 Hazug hullámokon sodródtak
 napjaink,
 szemben még sötétebb
 hazugság örvénylik,
 szellem szép tutaját
 szerteforgácsolja.

*

Borús nyár lesz, urak.
 Vízmosásos. Vacak.
 Koncolás
 és felboncolás
 közé kifeszítve
 badar képzelgésünk,
 hogy a harag
 tele átlábolt a dombon,
 botja sem látszik már.
 Gömbakácosokban – dült géppuskafészek.
 Búzáat fegyver kaszál,
 s néma cséplőgépek
 szárnyék homályában bomlatag alszanak.

*

Robogó mészárszék –
 falvak, mezők felett.
 Vérgőzös gyűlölet,
 gyűlölet a gyűlöletért,
 bosszú csírája: gyűlölet,
 megtorlás a megtorlásért.
 Vadállatból is hiányzó,
 sátáni, örökölt érzület,
 legocsmányabb emberi szó,
 dög bűze a koponyákban,
 gyűlöletes, erre tart.

*

Nyugtalan miséznek bennem a papok;
gonosz liturgia, vezényszókat kapok
– feloldozás helyett.
Támasztékom üszkös, oltárom szétverve;
„Eminenciádnak, mégis, mi a terve
– székesegyházammal;
Ördögöt idéz, vagy ördögöt füstöl el?”
– Rángatom karjukat, de egyik sem felel;
Csak az édes tömjén fellege kóvályog,
s akaratom ellen nekik ministrálok
– kényszerzubbonyomban.

(1991)

Petar Dobrović: Marsela portréja, 1927